

Kom & Zie Nieuwsbrief

Editie 24 - 2019

Vino și Vezi groet Woudenberg

„Dank God, de school begint weer!” Zo blij waren sommige ouders dat hun kinderen begin september weer naar het Kom & Zie-huis mochten. Niet verwonderlijk, want de zomervakantie in Moldavië duurt een stuk langer dan in Nederland. In juni, juli en augustus zijn de scholen dicht. Werkende ouders moeten maar zien hoe ze de oppas voor hun kinderen rond krijgen. Veelzeggend is ook dat er kinderen waren die vonden dat de vakantie te lang duurde.

De leiding van het Kom & Zie-huis heeft de commissie laten weten dat het goed gaat met het dagcentrum. „Alle eer aan God.” Het team vraagt de achterban in Nederland om voor ze te bidden om gezondheid, liefde, kracht en wijsheid nu ze net met het nieuwe seizoen zijn gestart. „Vraag of God onze kinderen wil beschermen dit jaar en dat de leiding met passie haar werk mag doen. Bid ook voor de ouders van de kinderen; dat zij de glorie van God mogen zien.” Kom & Zie-medewerkers stellen de betrokkenheid vanuit Nederland zeer op prijs en wensen de achterban ook het beste toe. „God zij met jullie.”

Bezoek aan Kom & Zie?

Hoe gaat het eraan toe in het dagcentrum Kom & Zie? Wat merk je van de schrijnende armoede die er heerst in Moldavië? Heeft het land op het gebied van cultuur en natuur ook wat te bieden? Om u dit te laten zien, organiseert de Kom & Zie-commissie in het voorjaar van 2020 een korte reis. Belangstelling? Mail, bel of app naar Jaap de Jong: jongdejacob@gmail.com / 06 12 10 46 62.

Jongerenreis: save the date

In 2020 organiseert de Kom & Zie-commissie weer een jongerenreis. De reis zal plaatsvinden rond de eerste twee weken van de zomervakantie. De exacte datum is nog niet bekend. Meer informatie volgt nog. Vragen? Mail naar marissanmanen@live.nl.

„Verjaardag vieren in Moldavië onvergetelijk”

Commissie Kom & Zie bezocht in mei het dagcentrum in Orhei. Thea de Kok was voor het eerst in Moldavië en ontmoette haar sponsorkind Valeriu. „Ik vond het heftig om te zien waar hij woont.”

Je was voor het eerst in Moldavië.

Hoe kijk je erop terug?

„Ik zag er van tevoren als een berg tegenop. De vliegreis leek me spannend, want dat had ik nog maar een keer gedaan. En het eten leek me niet aantrekkelijk. Achteraf had ik het niet graag willen missen. Mijn kinderen zijn er meerdere keren geweest. Via hun verhalen en foto's had ik me natuurlijk een beeld gevormd. Maar het was goed om het met eigen ogen te zien. De gastvrijheid viel als eerste op. In het Kom & Zie-huis werd ik gelijk omhelsd door de vrouwelijke medewerkers. Dat zijn we in Nederland niet zo gewend. Het bezoek aan het jongensinternaat vrijdag en het uitdelen van voedselpakketten op maandag waren hoogtepunten. Over het jongensinternaat had ik geen positieve verhalen gehoord van mijn kinderen, maar het viel reuze mee. „Wat is daar gebeurd?”, vroeg mijn zoon zich af toen hij de foto's zag. Hij was er in 2004 geweest, had zelfs in het internaat geslapen. Vergeleken met toen ziet het er nu stukken beter uit. Prachtig was ook dat hij een 23-jarige jongeman zonder benen herkende van de foto's. „Dat is lon vingertje”, zei hij. Ze noemden hem zo, omdat hij een typerend vingertje heeft. Toen was lon 8, woonde in het internaat en was gek op fotocamera's. Nu woont hij onder begeleiding zelfstandig.”

Het uitdelen van voedselpakketten gaf een goed beeld van de bittere armoede die er heerst. Ik vond het heftig om te zien waar mijn sponsorkind Valeriu woont: in een armoedig onderkomen waaruit een vreselijke alcohollucht naar buiten kwam. Vanuit de brieven wist ik dat hij vaak vies en extreem hongerig aankomt in het Kom & Zie-huis. Nu heb ik er een goed beeld bij.”

Hoe was het om zo ver van huis je verjaardag te vieren?

„Dat was een onvergetelijke ervaring. Ik vond het heel leuk dat ze me in het Roemeens toezongen. Ik trakteerde op taart. Als je dan bij de bakker komt, verbaas je je over de prijzen. Ik kocht drie grote taarten voor 15 euro. Voor dat geld krijg je in Nederland hooguit één taart mee. Taart kun je dus gewoon kopen in Moldavië en ook restaurants hebben ruim aanbod. Het zijn de tegenstellingen die opvallen in het land. Vrijdagochtend ging ik met de Kom & Zie-bus mee om kinderen op te halen. Dan zie je geen fraaie dingen.”

Wat is voor jou de winst van de commissiereis?

„Ik heb me nu zelf een indruk kunnen vormen van Moldavië en het Kom & Zie-huis, hoewel ik nog lang niet alles heb gezien. Dat is een goede stimulans voor het commissiewerk. Nu ik de kinderen heb gezien, kan ik bepaalde dingen ook beter plaatsen. Toen ik foto's van de reis terugkeek, zag ik ook het meisje weer waar weinig mee te beginnen was. In een brief uit Moldavië voor de sponsors las ik waarom: ze was naar een nieuwe groep overgeplaatst en miste haar vriendinnen. De brieven gaan nu ook meer voor me leven. Hoewel ik nog lang niet alle namen en gezichten ken, heb ik bij een aantal nu een gezicht voor me.”

Pannenkoekenfeest 31 januari 2020

Op vrijdag 31 januari 2020 hopen we weer een groot pannenkoekenfeest te houden. Al voor de negende keer wordt dit feest ons aangeboden door Kees Haalboom, directeur van het Pannenkoekenhuis Bergzicht aan de Doornseweg 23 te Woudenberg.

Zoals gebruikelijk is de avond verdeeld in twee shifts. De eerste is 17.15 uur (inloop vanaf 17.00 uur) en de tweede om 19.30 uur (inloop vanaf 19.15 uur). De kosten zijn 15 euro per persoon. Daarvoor krijgt u een pannenkoek met maximaal twee ingrediënten, twee drankjes en een ijsstoeetje of koffie na. Contactpersoon is Jaap de Jong. Opgeven kan door het aantal personen en het gewenste tijdstip te mailen naar jongdejacob@gmail.com. Wie geen internet heeft, mag zich ook telefonisch opgeven: 033 286 47 09.

„In Moldavië leven veel vragen over autisme”

Elsbeth Wichers-Löschner (inzetfoto) uit Kortenhoeve is leerkracht in het speciaal onderwijs. Zij geeft les aan kinderen met een meervoudige beperking. Afgelopen mei bezocht ze voor de achtste keer Moldavië: ze gaf in het Kom & Zie-huis een workshop over autisme. „Op die aandoening rust in het land een groot taboe.”

Waar ging de cursus precies over?

Elsbeth: „Ik legde de begeleiders van het Kom & Zie-huis aan de hand van een interactieve powerpointpresentatie uit wat autisme inhoudt. Het leven van iemand met autisme kan ingewikkeld zijn omdat het leven uit allemaal losse puzzelstukjes bestaat. Verbanden worden niet automatisch gelegd, sociale omgangsregels worden vaak niet aangevoeld maar moeten worden aangeleerd en er is veel behoefte aan duidelijkheid en structuur. Er kunnen ‘punthoofden’ ontstaan als er te veel dingen tegelijk gebeuren. Kinderen met autisme hebben ons als begeleiders nodig; wij moeten voor hen de wereld structureren en veilig maken. Tijdens de presentatie gaf ik veel voorbeelden hoe wij dit kunnen doen. Mijn workshop baseerde ik op de methode “Geef me de 5” (Duidelijkheid geven op de vragen: wie, wat, waar, wanneer en hoe). Het boek kon ik in Orhei overhandigen omdat het ook in het Roemeens is vertaald. Veel kinderen in het Kom & Zie-huis communiceren moeilijk. Voor deze doelgroep zijn picto's belangrijk: plaatjes waarop bijvoorbeeld staat dat je je jas moet uitdoen of dat je in de kring moet gaan zitten. Ik mocht vanuit mijn eigen werk picto's maar ook spraakknoppen uitdelen. Ze waren hier erg blij mee.”

Wat vonden de Moldaviërs van de workshop?

„In Moldavië zijn er veel vragen maar ook vooroordelen over autisme. Een psychiater stelt de diagnose autisme; er rust een groot taboe op. Dat maakte het onderwerp boeiend. Er werden veel (kritische) vragen gesteld waardoor er mooie gesprekken op gang kwamen.”

Wanneer was je voor het eerst in Moldavië?

„In de zomer van 2012 hielp ik mee in een kinderkamp voor Stichting Hart voor Moldavië. Vervolgens kwam ik bijna elk jaar terug om mijn kennis en ervaring vanuit het speciaal onderwijs te delen. In 2016 bezocht ik voor het eerst het Kom & Zie-huis. Toen mocht ik iets vertellen over de methode “Ervaar het maar”, het inzetten van al je zintuigen om de wereld om je heen te ontdekken. Overigens zijn in datzelfde jaar onder anderen Sergei en Ina bij mij op school wezen kijken toen ze in Nederland waren. Dat was een mooie ervaring en we konden veel leren van elkaar.”

Hoe ontwikkelt het land zich volgens jou sinds die tijd?

„Moldavië is het armste land van Europa. De verschillen tussen rijk en arm zijn enorm en er is en blijft veel corruptie. De meest kwetsbare doelgroep, kinderen en ouderen, hebben het het zwaarst. Voor kinderen met een beperking is nauwelijks tijd, aandacht of ruimte. De mensen in Moldavië willen graag anders. Maar door de schrijnende armoede en blijvende corruptie, is verandering erg moeilijk. Het Kom & Zie-huis is erg mooi geworden. De nieuwe bus wordt elke dag intensief gebruikt. De medewerkers doen hun werk met veel liefde en inzet en zijn trouw in kleine dingen. Hierin zie je de liefde van God terug. Het is niet altijd gemakkelijk om een licht te zijn in het donker. Maar God mag er elke dag bij zijn. Hier kunnen wij in Nederland nog veel van leren.”

Colofon

Nieuwsbrieven van Kom & Zie digitaal ontvangen? Dat kan! Stuur een e-mail naar: reageren@komeziemoldavie.nl

Website

www.komeziemoldavie.nl

Adres Kom & Zie-huis

Republica Moldova-Orhei
Strada Dorobanti 128
Centrul de zi ‘Vino si Vezi’

Kom & Zie-commissie

Contactpersoon en
secretaris: René Veenendaal,
033-2865166
rene.veenendaal@live.nl

Aalt van Veluw, voorzitter
Florus Oskam, Gerben Uijl
Ben Provoost, Rosalinde
Donker, Jaap de Jong,
Willem van Wikselaar,
Marissa Bakker, Lies Scheer,
Thea de Kok.

Giften:

St. OZA Woudenberg
NL71 RABO 0132 8684 07
o.v.v. Kom & Zie
Donateur worden? Ga naar
onze website!

ANBI

Facebook - Instagram

U kunt ook via social media
op de hoogte blijven:
[facebook.com/komeziemol-
davie](https://www.facebook.com/komeziemoldavie)

Instagram:

[@komeziemoldavie](https://www.instagram.com/komeziemoldavie)